

УДК 378.018.8:[377. 011.3-051:004

Олег Малишевський

Уманський державний педагогічний

університет імені Павла Тичини

ORCID ID 0000-0002-7653-7862

DOI 10.24139/2312-5993/2020.05-06/106-117

ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ-ПЕДАГОГІВ КОМП'ЮТЕРНОГО ПРОФІЛЮ

Стаття присвячена аналізу практичного аспекту готовності до професійної мобільності майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю. З'ясовано, що організація практичної підготовки (виробничої практики) інженерів-педагогів комп'ютерного профілю зорієнтована на сучасні вимоги до професії. Вона сприяє формуванню необхідних професійних умінь та апробації здібностей і можливостей виконання професійної діяльності майбутніх фахівців, необхідних для розвитку готовності до професійної мобільності. Акцентовано на перевагах проектної технології навчання здобувачів вищої освіти. Доведено, що впровадження проектної технології сприяє реалізації педагогічних завдань: інтенсифікації, підвищенні ефективності та якості освітнього процесу; диференціації навчання, що забезпечує майбутньому фахівцю власну траєкторію самоосвіти; системну інтеграцію предметних завдань.

Ключові слова: *практична підготовка, інженер-педагог комп'ютерного профілю, готовність до професійної мобільності, професійна мобільність, виробнича практика, педагогічна практика, проект, проектна технологія навчання.*

Постановка проблеми. Сучасна ситуація у виробничих та освітніх сферах вимагає від майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю високого рівня професійної мобільності в таких галузях, як інженерія, педагогіка, менеджмент, комп'ютерні технології та ін. Ефективність функціонування освітньої системи визначається професіоналізмом майбутнього фахівця інженерно-педагогічної освіти, який повинен бути готовим до організації і здійснення фундаментальної, загально-технічної та спеціальної підготовки на всіх рівнях професійної освіти. Важливого значення у професійній підготовці майбутнього фахівця набуває практика як одна з форм практичного навчання у вищій школі. Вона ґрунтується на професійних знаннях, опирається на певний теоретичний фундамент, забезпечуючи практичне пізнання закономірностей і принципів професійної діяльності, оволодіння способами її планування, організації та здійснення.

З урахуванням процесу модернізації інженерно-педагогічної освіти в умовах інформатизації суспільства необхідність формування готовності до

професійної мобільності інженера-педагога комп'ютерного профілю актуалізує впровадження й використання сучасних інновацій технологій навчання в оновлений зміст їх практичної підготовки.

Аналіз актуальних досліджень. У наукових працях учені (Ю. Бабанський, З. Васильєва, Т. Волкова, І. Герасимова, А. Джантіміров, В. Загвязінський, В. Кулешова, М. Пальчук, В. Сластьонін та ін.) високо оцінюють роль практики у формуванні професійної компетентності майбутніх інженерів-педагогів. Їхні наукові розвідки доводять, що у процесі практики теоретичні знання використовуються в нових умовах, для вирішення конкретних практичних завдань. Науковці зазначають, що єдність формування системи знань, умінь і навичок у процесі навчальних занять і практики обумовлена тим, що професійна діяльність являє собою єдність теоретичного і практичного компонента, синтез теорії та досвіду. На їхню думку, практична підготовка, на відміну від теоретичного навчання з його високим ступенем наукового узагальнення, характеризується більшою конкретністю й виступає як основа пізнання, доповнює і узагальнює теоретичні знання, сприяє науковому пошуку та узагальненню професійного досвіду, розкриває суспільну значущість професії, формує необхідні вміння, навички й особистісні якості, зміцнює позитивні мотиви навчання в закладі вищої освіти, закладає практичну основу професійної мобільності майбутнього інженера-педагога.

Проте питання формування професійної мобільності інженерів-педагогів комп'ютерного профілю залишається фрагментарним і недостатньо з'ясованим у професійній освіті.

Мета статті: дослідження практичного аспекту формування готовності до професійної мобільності майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю.

Методи дослідження. Для досягнення поставленої мети використано комплекс взаємодоповнюючих теоретичних методів, зокрема системно-функціональний та аналітичний аналіз вітчизняних та зарубіжних наукових джерел, зіставлення різних точок зору на досліджувану проблему, узагальнення.

Виклад основного матеріалу. Практика є необхідною ланкою в системі інженерно-педагогічної підготовки, у процесі якої відбувається поєднання теоретичної і практичної складової, формування компетентностей професійної мобільності майбутнього фахівця професійної освіти в галузі комп'ютерних технологій. Вона поєднує

теоретичне навчанням здобувача вищої освіти і практичні аспекти майбутньої професійної діяльності, виконуючи відповідні функції:

- навчальну (активізація, поглиблення й застосування теоретичних знань із психолого-педагогічних та спеціальних дисциплін, формування професійно-педагогічних умінь і навичок);
- розвивальну (формування пізнавальної творчої активності майбутніх інженерів-педагогів, професійно-педагогічного мислення);
- виховну (формування професійно-педагогічних якостей інженера-педагога, активності, впевненості);
- діагностичну (перевірка рівня професійної спрямованості майбутніх інженерів-педагогів, ступеня професійно-педагогічної підготовленості та придатності до інженерно-педагогічної діяльності).

Сьогодні проблема організації практики розглядається кожним закладом вищої освіти відповідно до вимог освітньої програми спеціальності з урахуванням професійної кваліфікації майбутнього фахівця. Разом із тим, можна виділити загальні тенденції її організації. По-перше, практика розглядається як компонент загального змісту освіти, орієнтованого на сучасні вимоги до професії. По-друге, у ході практики у студентів формуються необхідні професійні вміння, а також відбувається апробація власних здібностей і можливостей виконання професійної діяльності. По-третє, під час практики відбувається формування у студентів творчого, дослідницького підходу до професійної діяльності.

Професійно-педагогічна підготовка майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю – це складний, багатогранний і тривалий процес, який здійснюється протягом усього періоду навчання студентів у педагогічному закладі вищої освіти. Однією з основних форм професійного становлення майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю освітнього ступеня «магістр» є виробнича практика, що дозволяє синтезувати теоретичні знання та практичний досвід.

Поняття «виробнича практика» тлумачать як самостійну форму виробничого навчання, у процесі якої студенти в умовах діючого виробництва виконують реальні виробничі завдання, що визначені освітньою програмою (*Енциклопедія професійного...*, 1998). Метою виробничої практики є оволодіння здобувачами вищої освіти сучасними методами організації майбутньої професійної діяльності, формування професійних умінь і навичок, виховання потреби систематичного оновлення знань. Виробнича практика є інтегральним видом підготовки майбутнього фахівця, вона забезпечує вивчення технологічних процесів,

специфіки організації праці та засобів виробництва, удосконалення умінь та навичок в опануванні нової техніки й обладнання, розширення та поглиблення виробничого досвіду (Красильникова). Виробнича практика виступає як особливе соціальне професійно-освітнє середовище, що сприяє розвитку і становленню майбутнього фахівця як професіонала, збагаченню життєвого досвіду, розширенню соціальних контактів та формуванню навичок самоуправління, комунікативної взаємодії у розв'язанні виробничих проблем. У ході виробничої практики здобувачі вищої освіти засвоюють певну систему норм, правил, соціальних ролей та цінностей, що дасть можливість реалізувати себе в галузі майбутньої спеціальності (Турсынова, 2008, с. 9).

У процесі нашого дослідження було проаналізовано зміст програм і методик організації виробничої практики інженерів-педагогів комп'ютерного профілю освітнього ступеня «магістр». Аналіз показав, що виробнича практика виступає органічною складовою єдиного освітнього процесу, психолого-педагогічної, технологічної та методичної підготовки майбутнього інженера-педагога в галузі комп'ютерних технологій, пов'язуючи теоретичне навчання студента в закладі вищої освіти з його майбутньою самостійною роботою в закладах професійної освіти або на виробництві. Створюючи максимально наближені до реальних умови самостійної професійної діяльності, виробнича практика забезпечує формування готовності до професійної мобільності інженера-педагога комп'ютерного профілю. У процесі виробничої практики існує можливість певною мірою усвідомити педагогічні явища і факти, закономірності і принципи навчання та виховання, оволодіти професійними вміннями, досвідом практичної діяльності. Крім того, перехід суспільства на ринкові відносини вимагає формування у студентів педагогічних університетів таких особистісних і професійних якостей, які б дозволили їм без особливих внутрішніх бар'єрів почати трудовий шлях у постійно змінюваних умовах ринку праці.

Виробнича практика створює реальні можливості для формування готовності магістрів до професійної діяльності інженерів-педагогів на виробництві й організації і проведення освітньої діяльності зі студентами професійних коледжів та закладів вищої освіти. Також у ході практики реалізуються потреби здобувати і застосовувати нові теоретичні і методичні знання й одночасно засвоювати передовий педагогічний досвід. Під час виробничої практики в інженерів-педагогів комп'ютерного профілю закріплюються й поглиблюються теоретичні знання, набуті в закладі вищої

освіти, формуються професійні вміння і навички, розвиваються творчі здібності, педагогічне мислення, інтенсифікується процес формування професійних особистісних якостей, комунікативної культури, навичок професійної взаємодії та співпраці.

Виробнича практика здобувачів вищої освіти була організована й побудована на принципах безперервності (єдність усіх етапів формування професійної мобільності у процесі виробничої практики), системності (усі проєктовані елементи системи (цілі, зміст, види практики, форми проведення) розглядалися як єдине ціле з різноманітними внутрішніми зв'язками між ними і зовнішнім середовищем), індивідуалізації та диференціації (урахування потреб, інтересів і здібностей магістрів, складання індивідуальних програм практики, виконання варіативних завдань, самостійний вибір бази практики), наступності (послідовність і систематичність засвоєння інженерно-педагогічних знань і вмінь, опора на вивчене, установлення зв'язку й оптимального співвідношення між етапами практики).

Одна з цілей виробничої практики полягала у формуванні готовності до професійної мобільності, що передбачала набуття практичного досвіду технологічних та педагогічних компетентностей: готовності до використання сучасних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій і нових інформаційних засобів навчання; у набутті досвіду застосування теоретичних знань у практичній діяльності й прийняття самостійних рішень під час реалізації різних видів діяльності в умовах, наближених до реальної професійної діяльності; у вихованні потреби систематично поповнювати свої знання та творчо застосовувати їх на практиці.

Відповідно до навчального плану спеціальності «015.10 Професійна освіта (комп'ютерні технології)», зміст практичної підготовки здобувачів вищої освіти забезпечувався технологічною (виробничою) та педагогічною (виробничою) практиками. Програми практик було контекстно вдосконалено в напрямі формування готовності до професійної мобільності. У процес організації та проведення виробничих практик було запроваджено проєктну технологію формування досліджуваної якості майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю.

Технологічна (виробнича) практика передбачає формування технологічних компетентностей професійної мобільності й пов'язана з вивченням дисциплін науково-предметної та спеціальної підготовки. Педагогічна (виробнича) – формування педагогічних компетентностей професійної мобільності і пов'язана з вивченням дисциплін циклу загальної підготовки та дисциплін психолого-педагогічної підготовки.

Технологічна (виробнича) практика проводилася на першому курсі магістратури. Її основними завданнями були: оволодіння професійними технологіями, виконання розрахунково-аналітичних робіт за профілем виробництва. У ході практики магістри набували технологічних та організаційно-управлінських компетентностей професійної мобільності: здатність досліджувати і проєктувати засоби, методи здійснення технологічних процесів; уміння виконувати професійно-технологічні процеси; здатність досліджувати, розробляти, оформляти й вести технологічну документацію; уміння управляти технологічними процесами та розрахунками техніко-економічних показників; здатність до організації і контролю продуктивного процесу на виробництві; уміння аналізувати виробничі ситуації, приймати технологічні та управлінські рішення.

Педагогічна (виробнича) практика проводилася на другому курсі магістратури. Її основними завданнями були: дослідження, моделювання та проєктування процесу професійно-педагогічної діяльності; проєктування і реалізація виробничих та педагогічних процесів; перевірка можливостей самостійної роботи в якості педагога в умовах конкретної бази практики; організація та проведення дослідницько-експериментальної роботи з актуальних проблем розвитку професійної освіти, підготовка освітніх проєктів. Педагогічна (виробнича) практика структурувалася за двома напрямками: управлінсько-педагогічний та професійно-дослідницький (написання кваліфікаційної роботи).

Управлінсько-педагогічний напрям педагогічної (виробничої) практики передбачав формування управлінських компетентностей професійної мобільності здобувачів вищої освіти: здатність до організації освітнього процесу; здатність керувати діяльністю навчальної групи, колективу; володіння способами спільної діяльності у групі, комунікативними прийомами, умінням знаходити компроміси; здатність до вибору оптимальних рішень у нестандартних педагогічних ситуаціях; здатність розробляти педагогічні проєкти змістового і процесуального блоку освітнього процесу; здатність розробляти педагогічні проєкти змісту професійної освіти; здатність розробляти різні види навчально-програмної та методичної документації для підготовки фахівців відповідної галузі; здатність до вибору оптимальних засобів педагогічної взаємодії, обґрунтування індивідуальної стратегії поведінки у процесі вирішення освітніх проблем; здатність до аналізу особистої професійної діяльності.

Професійно-дослідницький напрям педагогічної (виробничої) практики передбачав проєктування й реалізацію педагогічних процесів, організацію і

проведення дослідно-експериментальної роботи з актуальних проблем розвитку професійної освіти. Цей напрям практики був спрямований на формування науково-дослідницьких компетентностей професійної мобільності майбутніх фахівців і полягав у здатності до: організації дослідно-експериментальної роботи з проблем професійної освіти; визначення шляхів підвищення ефективності освітнього процесу; вибору основних засобів діагностування навчальних досягнень; застосування методик статистичного опрацювання результатів спостережень; упровадження інформаційно-комунікаційних технологій, передового вітчизняного та міжнародного досвіду у професійно-педагогічній сфері; проектування індивідуальних програм самоосвіти та коригування індивідуальних систем роботи з інформацією; стимулювання процесів розвитку, переструктурування ціннісно-сислової сфери майбутнього фахівця, перетворення цінності самоосвіти й саморозвитку в особистісний сенс; моніторингу та коригування процесу розвитку інтелектуальних компетентностей на основі виділених критеріїв і показників їх сформованості.

Для формування професійної мобільності майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю в ході практик використовували проектну технологію навчання. Основними завданнями проектної технології під час проходження практик були: розширення, закріплення і систематизація знань інженерно-педагогічної галузі, удосконалення професійних умінь і навичок для вирішення певних виробничих або педагогічних завдань; розвиток умінь і навичок самостійної розумової праці; формування готовності діяти в залежності від ситуацій, прогнозувати наслідки й результати професійної діяльності; володіння вміннями проектувати ситуацію і процес її якісної зміни; визначення рівня підготовленості майбутніх фахівців до самостійної роботи в галузі сучасного виробництва, науки, освіти.

З точки зору О. Газмана (2002), проектування є специфічним індивідуально-творчим процесом, який вимагає від кожного оригінальних нових рішень. Водночас він є процесом колективної творчості. Завдяки набуттю навичок роботи в режимі групової творчості інтенсивно розвиваються проєктувальні здібності, що передбачають, передусім, здатність до рефлексії, формування цілей, вибору адекватних рішень і, безумовно, вміння вибудовувати з частин ціле. Отже, в основі проектування лежать методи, що забезпечують власні відкриття магістрів, зорієнтовані на наукове дослідження побудови стратегії професійної діяльності.

Цінність проектування полягає в тому, що здобувач вищої освіти не тільки включається у процес активної пошукової діяльності, спрямованої на вирішення конкретної проблеми, але й відбувається розширення його світогляду, здобування нового життєвого досвіду й оволодіння різними способами творчої, виробничої, дослідницької діяльності.

Незважаючи на те, що проекти за своєю структурою нагадують наукове дослідження і слідує його логіці, вони мають також свою специфіку – яскраво виражений суспільний характер і мозаїчну природу дій. Розробляючи форми організації проектів, студенти керувалися чинниками ефективності освітнього процесу за Л. Орбан-Лембрик (2001): розв'язання практичних проблем передбачає засвоєння нових методів та засобів професійної діяльності; дослідницька діяльність створює додаткову мотивацію до формування нових ідей та накопичення нового досвіду; інтенсивне занурення у проблему дає можливість відкрити внутрішні резерви особистості, нереалізовані нові здібності; побудова діяльності від складного до простого, використання надмірних обсягів інформації сприяють прояву й активізації свідомості та психіки; робота у групі дозволяє активізувати діяльність кожного учасника; орієнтація на самостійність здобуття знань, відмова від «інформаційного підходу» у їх здобутті; урахування послідовностей «від знань до практичних дій», «від дій до знань» дозволяє розв'язувати проблему цілеспрямованого відбору необхідних знань, проблему мотивації звернення до різної інформації й формування на цій основі нового розуміння, пізнання, навчання та розвитку.

Технологія проектування була спрямована на формування професійної зрілості здобувачів вищої освіти, основними складовими якої є: загальнокультурна і професійна спрямованість, дослідницька активність. Загальнокультурна спрямованість забезпечувала формування здібності студентів до творчої діяльності на основі орієнтації в цінностях широкого культурного простору, обізнаності у сфері загальнолюдської культури, розуміння ролі і місця різних галузей знань як елементів загальнолюдської культури та взаємозв'язку між ними, розуміння особливостей різних ціннісних позицій, необхідності розвитку вольових і моральних якостей; готовність побудови міжособистісної взаємодії і вмінь включатися в активне життя суспільства; розвитку системи особистісних сенсів і цінностей; здатність до самовизначення. Професійна спрямованість забезпечувала формування високої і чіткої мотивації на професію, достатні знання про обрану професію, наявності уявлень про труднощі даної професії і про власне місце в ній. Дослідницька активність забезпечувала

формування пізнавальної потреби й пізнавальної активності в ході практичної діяльності, оволодіння елементарними методами наукового пізнання і вміннями застосовувати їх на практиці, уміння організовувати і аналізувати власну професійну діяльність; прагнення до участі в колективному творчому пошуку.

Технологія проєктування передбачала розробку різних проєктів у залежності від виду практики, одним із яких був проєкт «Побудова професійної кар'єри як шлях до формування професійно мобільного фахівця». Основною метою проєкту було закріплення й удосконалення методів побудови професійної кар'єри; методів самодослідження своєї особистості; формування позитивного ставлення до власного досвіду професійної діяльності, індивідуального професійного стилю діяльності, здатності до творчості, саморозвитку, командної співпраці; розробка стратегій професійного розвитку. Для реалізації мети проєкту магістри використовували такі методи роботи, як: аналітичне інтерв'ю, інформаційний пошук, мозкова атака та її модифікації; методи технологічного форсайту (мозковий штурм, метод сценаріїв), дискусії, імітаційні вправи, ділові ігри тощо. У межах проєкту вирішували такі завдання: відхід від фокусування лише на проблемах пошуку роботи й зосередження на загальних моделях поведінки в житті; усвідомлення можливості соціалізації у процесі реалізації своєї кар'єри; допомога досягнути рольової інтеграції у суспільстві, відповідного рівня готовності до професійної мобільності.

У ході проєктування магістри, зважаючи на постійні зміни на ринку праці, проявляли готовність переоцінювати накопичений досвід, вирішувати професійні ситуації, передбачати проблеми на особистісному і професійному рівні, виділяючи при цьому найбільш пріоритетні для певної ситуації; знаходити організаційно-управлінські рішення в нестандартних умовах. Вирішуючи певну проблему в ході проєктування, здобувачі вищої освіти постійно використовували знання, уміння і досвід творчості в їх органічній єдності, збагачуючи при цьому професійну діяльність новаціями, що відповідають актуальним запитам особистості та суспільства і які в даному конкретному виді ще не були представлені. Невирішеність тих чи інших проблем давало імпульс до прояву такої суб'єктивної творчості, як інтуїція і уява, спонукало до «програвання» багатьох варіантів вирішення проблем та розробки нових засобів і норм у професійній сфері.

Залучення здобувачів вищої освіти до проєктної діяльності в безпосередній командній взаємодії під час розв'язання професійних проблем сприяло трансляції творчого досвіду учасників проєкту, що

створювало умови для розвитку професіоналізму й формування індивідуальної стратегії побудови майбутньої кар'єри. Технологія проектування показала, що кожен магістр є суб'єктом проектування власного професійного розвитку, при цьому його відмінною рисою виступають уміння виокремлювати факти й виділяти їх специфіку, володіти спеціальними знаннями про професійну діяльність і форми її організації, уміння вибудувувати логічний ланцюжок формування гіпотези, здатність пов'язувати теорію і практику. Оволодіння даними вміннями визначало сформованість у майбутнього фахівця індивідуального стилю професійної діяльності, готовності до інноваційної діяльності, тобто професійної мобільності.

Висновки та перспективи подальших наукових розвідок.

Практичний аспект формування готовності до професійної мобільності, розкритий технологією проектування, передбачає виявлення особистісних перспектив професійного розвитку, самовдосконалення ідеальної моделі професійно мобільної особистості: здатність до індивідуального професійного стилю діяльності, творчості, саморозвитку, самоорганізації; готовність створювати новації і впроваджувати їх, урахувувати всі можливі варіанти розвитку подій, уміти, ризикувати, працювати в команді і взаємодіяти у висококонкурентному середовищі.

Проведене дослідження не охоплює усього спектру реалізації практичного аспекту формування готовності до професійної мобільності майбутніх інженерів-педагогів комп'ютерного профілю. До перспективних напрямів подальших наукових розвідок відносимо пошук шляхів, пов'язаних із цільовим замовленням практико зорієнтованих досліджень із боку баз практик на розробку кваліфікаційних і курсових робіт і впровадження їх результатів.

ЛІТЕРАТУРА

- Батышев, С. Я. (ред.) (1998). *Энциклопедия профессионального образования: в 3 т.* Москва: АПО. URL: <http://www.anovikov.ru/dict/epo.pdf> (Batyshev, S. Ya. (Ed.) (1998). *Encyclopedia of vocational education: in 3 vol.* Moscow: APO).
- Газман, О. С. (2002). *Неклассическое воспитание: от авторитарной педагогики к педагогике свободы.* Москва: МИРОС (Gazman, O. S. (2002). *Non-classical education: from authoritarian pedagogy to the pedagogy of freedom.* Moscow: MIROS).
- Красильникова, Г. В. *Професійна педагогіка.* URL: http://lubbook.org/book_303.html (Krasylnykova, H. V. *Professional pedagogy.* URL: http://lubbook.org/book_303.html).
- Орбан-Лембрик, Л. Е. (2001). *Психологія управління.* Івано-Франківськ: Плай (Orban-Lembryk, L. E. (2001). *Management psychology.* Ivano-Frankivsk: Plai).
- Турсынова, Ж. Ж. (2008). *Формирование профессиональной компетентности студентов в условиях производственной практики на основе информационных технологий* (автореф. дис. ... канд. пед. наук: 13.00.08).

Караганды (Tursynova, Zh. Zh. (2008). *Formation of students' professional competence in terms of industrial practice based on information technology*. (PhD thesis abstract). Karagandy).

РЕЗЮМЕ

Малышевский Олег. Практический аспект формирования готовности к профессиональной мобильности будущих инженеров-педагогов компьютерного профиля.

Статья посвящена анализу практического аспекта готовности к профессиональной мобильности будущих инженеров-педагогов компьютерного профиля. Выяснено, что организация практической подготовки (производственной практики) инженеров-педагогов компьютерного профиля ориентирована на современные требования к профессии. Она способствует формированию необходимых профессиональных умений и апробации способностей и возможностей выполнения профессиональной деятельности будущих специалистов, необходимых для развития готовности к профессиональной мобильности. Акцентировано на преимуществах проектной технологии обучения претендентов высшего образования. Доказано, что внедрение проектных технологии способствует реализации педагогических задач: интенсификации, повышению эффективности и качества образовательного процесса; дифференциации обучения, обеспечивает будущему специалисту индивидуальную траекторию самообразования; системную интеграцию предметных задач.

Ключевые слова: практическая подготовка, инженер-педагог компьютерного профиля, готовность к профессиональной мобильности, профессиональная мобильность производственная практика, педагогическая практика, проект, проектные технологии обучения.

SUMMARY

Malyshevskiy Oleg. Practical aspect of forming readiness for professional mobility in future engineers-teachers in the area of computer technology.

The article is devoted to the analysis of the practical aspect of professional mobility readiness of future engineers-teachers in the area of computer technology. It has been found out that organization of practical training (industrial practice) of engineers-teachers is focused on modern profession requirements. It contributes to the formation of necessary professional skills and testing the abilities and capabilities of future specialists' professional activities needed to develop readiness for professional mobility. Emphasis has been placed on the advantages of project technology in the practical training of higher education applicants. It involves the development of creative potential, innovative thinking, high creativity, the ability to comprehensively combine research, design, entrepreneurship and evaluate the decisions consequences. At the same time, the practice provides mastery of the methodology and means of automated collective complex systems design at all life cycle stages and the formation of information and communication skills of the future engineers-teachers in the area of computer technology.

It has been proved that the project technology introduction contributes to the pedagogical tasks implementation: intensification, improving the efficiency and quality of the educational process; training differentiation. It provides the future specialist with his own trajectory of self-education; system integration of subject tasks.

The practical aspect of the formation of professional mobility readiness in the context of design technology, involves identifying personal prospects for professional development, self-improvement of the ideal model of professionally mobile personality. It promotes the ability formation of individual professional style of activity, creativity, self-development, and self-organization. At the same time, project technology provides readiness formation to create innovations and implement them, take into account all possible scenarios, be able to take risks, work in a team and interact in a highly competitive environment. That is, it creates all the conditions for the formation of professional mobility readiness of future engineers-teachers in the area of computer technology.

Key words: *practical training, engineer-teacher in the area of computer technology, readiness for professional mobility, professional mobility, industrial practice, pedagogical practice, project, project learning technology.*

УДК 378.016:8

Леся Матвієнко

Полтавська державна аграрна академія

ORCID ID 0000-0003-1211-3056

Любов Хоменко

Полтавський національний педагогічний

університет імені В. Г. Короленка

ORCID ID 0000-0001-6806-2783

DOI 10.24139/2312-5993/2020.05-06/117-126

ЗАСТОСУВАННЯ КРАУДСОРСИНГУ ПІД ЧАС ВИКЛАДАННЯ ФІЛОЛОГІЧНИХ ДИСЦИПЛІН У СИСТЕМІ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Сучасна вища освіта потребує застосування новітніх інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) для ґрунтовної організації навчально-виховного процесу та всебічного висвітлення найефективніших методів і засобів навчання у вишах. Одним із найменш поширених та малодосліджених методів навчання з залучення ІКТ у сучасному освітньому просторі є краудсорсинг. У статті схарактеризовано основні визначення поняття «краудсорсинг», висвітлено методи та засоби його застосування в системі сучасної вищої освіти, проаналізовані позитивні та негативні аспекти застосування краудсорсингу в освітньому просторі вишів, запропоновано способи асиміляції крауд-технологій із викладанням дисциплін філологічного спрямування.

Ключові слова: *краудсорсинг, крауд-технології, інформаційно-комунікаційні технології, філологічні дисципліни, вища освіта.*

Постановка проблеми. З розвитком сучасного суспільства, посиленням конкуренції майже в усіх сферах діяльності, для підвищення якості освітнього процесу заклади вищої освіти все частіше починають вдаватися до нестандартних, незвичних методів організації навчання, використовуючи новітні технології.